

خواهیم داد .
 بنده دیگر مرضی نخواهم کرد ما از این رها خیلی داشته ایم مرضیه را که خواستیم بزودی نتیجه گرفته نشود آنرا میبندیم بکسیون چاهویز .
 (جمعی گفتند مذاکرات کافی است)
 نایب رئیس - رای میگیریم در پیشنهاد ختم جلسه . آقایانیکه موافق هستند قیام فرمایند .
 (جمعی قیام نمودند)
 نایب رئیس - تصویب شد بک پیشنهادی آقای سردار معظم کرده اند نمایندگان بطور همه آقا موضوع ندارد گذشت .
 نایب رئیس - پیشنهاد راجع به تعیین جلسه بعد است
 (شرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم که جلسه عصری منعقد شود .
 (همه بین نمایندگان)
 سردار معظم - آقایای بگریه سردار فاخر - بنده مخالفم - نایب رئیس - بفرمائید
 سردار فاخر - این موضوع لایحه ولو اینکه دوروز هم بماند آنقدر مهم نیست که ما بخواهیم یک جلسه فوق العاده منعقد بکنیم برای اینکه یک مسائل مهم دیگری هست و یک کمیسیونهایی هست که واجب است مثل کمیسیون بودجه که عصر خواهد بود و یک مسائل مهمی است که در آنجا باید ختم شود من گمان میکنم که صبح یکشنبه آقایان بیایند و این موضوع را حل کنند بعلاوه اختلاف نظری بین آقایان تولید شده است که این جلسه ختم نشود بهتر است تا اینکه جلسه عصر بشود
 نایب رئیس - برای تذکر عرض می کنم که روز یکشنبه مصادف با وفاتست . . .
 بعضی از نمایندگان (باهمه) - آقا مولود است .
 نایب رئیس - آقای سردار معظم (اجازه)
 سردار معظم - بنده اگر چه میدانم پیشنهاد بنده چون تقاضای جلسه فوق العاده و یک کار فوق العاده است رد خواهد شد قبلا هم میدانم معذرت و وظیفه خود را این میدانم که بگویم .
 آقای سردار فاخر میگویند مطلب اوریت و اهمیت ندارد و کمیسیون بودجه اهمیتش بیشتر است بنده نهایت تأسف را دارم که با ایشان موافق نیستم و به همین ملاحظه است که من اهمیت و فوریت این مطلب را بر زمین کردن می و شش تومان حقوقی از برای قتلان نبات وزارت داخله یا خارجه مقدم میدارم و میگویم جلسه کمیسیون بودجه باید موقوف شود و این روز منعقد نشود .

علی الخصوص که یکشنبه هم تعطیل داریم و جلسه میباید برای روز سه شنبه ولی بنده با اینکه میدانم پیشنهاد من ممکن است رد شود چون باین مذاکرات امروز مجلس معتقد نیستم و برای ملکت از نقطه نظر هائی مضر میدانم اینست که پیشنهاد کردم همین امروز تکلیف این مسئله معین شود
 نایب رئیس - رای میگیریم پیشنهاد آقای سردار معظم آقایانیکه موافقت قیام فرمایند .
 (عده قلبی قیام نمودند)
 نایب رئیس - رد شد . پیشنهاد دیگری رسیده است قرائت میشود
 (شرح ذیل خوانده شد)
 بنده پیشنهاد میکنم صبح شنبه جلسه تشکیل شود .
 سردار فاخر -
 سردار فاخر - چون مذاکره شد که روز یکشنبه مصادف با وفاتست . . .
 نمایندگان بطور همه - آقا عید است .
 سردار فاخر - آنجا آقای نایب رئیس اینطور فرمودند . . .
 دست غیب - شما خودتان بهتر بایه بدانید .
 سردار فاخر - چون در این قسم امروز آقای دست غیب بیشتر تخصص دارند
 دست غیب - این وظیفه هر شیعه است
 سردار فاخر - خیلی خوب . چون مصادف با عید است و مجلس تعطیل است بنده پیشنهاد میکنم که حالا که جلسه ختم میشود این مسئله اینقدر عقب نیفتد بنابراین ممکن است صبح شنبه جلسه شود و آقایان هم گمان میکنم موافق باشند
 نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای سردار فاخر آقایانیکه تصویب می فرمایند قیام نمایند
 (عده قلبی برخاستند)
 نایب رئیس - تصویب نشد جلسه آینه روز سه شنبه خواهد بود چهار ساعت بظهور دستور اولاً تعلیف بعد مذاکره در این پیشنهاد و سایر مطالبی که بشعب رجوع شده است
 (جلسه سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - مؤتمن الملک

رئیس - نسبت بصورت جلسه اعتراضی هست یا نه ؟ آقای حائری زاده .
 (اجازه)
 حائری زاده - راجع بلا یحه تذکره اتباع ایران در خارجه در جلسه قبل بنده عرض کرده بودم که باید بکسیون بودجه هم بر حسب نظامنامه داخلی مراجعه شده بعد مطرح شود و این مسئله را در صورت جلسه یادداشت نکردند .
 رئیس - نوشته می شود . دیگر ایرادی نیست ؟
 (اظهاری نشد)
 رئیس - از آثار حزن و علائم اندوهی که در ناصیه آقایان مشاهده میکنم میبینم تمام آقایان از واقعه ناگوار دیروز و از فوت آصف الممالک مطلع هستند . مرحوم آصف الممالک یک آدم با قدر و قیمتی بود که ما نسبت بایشان امید واری ها داشتیم .
 در دوره سوم و چهارم در کمیسیونها و مجلس از وجود ایشان استفاده کردیم و امیدوار بودیم در این دوره هم از تجارت و معلومات ایشان استفاده ها بکنیم ولی متأسفانه دست مرگ و اجل مجال و فرصتی نداد و ما را از مصاحبت همچو شخص عزیز - الوجود و عقیق النفسی محروم داشت آصف الممالک رفت ولی سیمای محبت آمیز آن مرحوم همیشه در نظر ما مجسم خواهد بود و ما را بطلب مغفرت همیشه تذکر خواهد داد . . .
 (نمایندگان صحیح است)
 و امید وار هستیم حضرت ایزد تعالی مسئول ما را اجابت فرموده و بشمول مرحمت عنایت خود ایشانرا فریق رحمت فرماید .
 (جمعی از نمایندگان - انشاء الله)
 من باب سوگواری هم بنده پیشنهاد میکنم که این جلسه ختم و جلسه آینه بروز پنج شنبه محول شود . . .
 (نمایندگان صحیح است)
 دستور هم همان دستور امروز خواهد بود .
 (مجلس سه ساعت و ربع کم قبل از ظهر ختم شد)
 مشهوب - اب معظم السلطان

رئیس - از آقایان کسی مخالف نیست ؟
 شریعتمدار دامغانی - بنده مخالفم .
 رئیس - بفرمائید .
 شریعتمدار - بنده گمان می کنم بموقع شرفیاب شده بودم ولی بنده را جزو دیر آمدگان نوشته اند
 رئیس - چهار ساعت قبل از ظهر تشریف آورده اید ؟
 شریعتمدار - بلی
 رئیس - اگر اشکالی هست باید با اداره مباشرت مذاکره شده بعد اصلاح شود .
 آقای آقا میرزا جوادخان .
 (اجازه)
 میرزا جواد خان - بنده بعد از تصویب صورت جلسه عرضی دارم . . .
 رئیس - نسبت بصورت مجلس دیگر ایرادی نیست ؟
 (گفته شد خیر)
 رئیس - آقای عدل الملک (احضار برای ادای مراسم تعلیف)
 (یک نفر از نمایندگان - نیستند)
 (آقای نجات نیز احضار ولی غائب بودند)
 (آقایان حاج میرزا یحیی دولت آبادی و احیاء السلطنه احضار و بترتیب سابق قسم نامه را قرائت و امضاء نمودند)
 رئیس - آقای حاج سید المحققین (احضار)
 حاج سید المحققین - بنده یک مرتبه قسم خورده ام .
 (سپس آقای عدل الملک حاضر شده و قسم نامه را قرائت و امضاء نمودند)
 رئیس - آقای الموتی (دعوت بقرائت قسم نامه)
 آقا شیخ محمد علی الموتی - آن روزی که آقای مستوفی الممالک صحبت کردند فرمودند از روزی که قبول وکالت را کردم بین خود و خدا متعهدم که خیانت نکنم . بنده هم از روزیکه وکالت را قبول کردم متعهد شدم میانه خود و خدا که خیانت بمملکت اسلامی نکنم و امید وارم تائب گور هم بمملکت اسلامی خیانت نکنم و همین طور باشاهنشاهی کداری این صفات باشد راستگو و هزار دفعه راستگو هستم
 (بعد قسم نامه را قرائت و امضاء نمودند)
 رئیس - آقای ضیاء الواعظین (دعوت با اجرای مراسم تعلیف)
 (آقای ضیاء الواعظین در محل نطق حاضر و با حذف جمله راجع با علی حضرت شاهنشاه و اساس قسم نامه را قرائت نمودند)
 رئیس - آقا اینطور نمی شود شما یک جمله را حذف کردید .
 ضیاء الواعظین - بنده اینطور قسم میخورم .

مؤتمن الملک جلسه ۲۹

صورت مشروح مجلس یوم پنجشنبه سی ام جوزا سیچقان ثیل ۱۳۰۳ مطابق یانزدهم شهر ذی قعدة الحرام ۱۳۴۲
 (مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید)
 (صورت مجلس یوم سه شنبه بیست و هشتم جوزا را آقای آقا میرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

جلسه ۲۸ صورت مشروح مجلس یوم سه شنبه بیست و هشتم برج جوزا ۱۳۰۳ مطابق ۱۳ ذی قعدة الحرام ۱۳۴۲

مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای مؤتمن الملک تشکیل گردید .
 صورت مجلس یوم پنجشنبه ۲۳ جوزا را آقای آقا میرزا شهاب الدین قرائت نمودند .

بعضی از نظریات آقایانی که میفرمایند بایستی بدولت اجازه ومهلت داد تا لوایح قانونی تهیه نموده وبمجلس بیاورد ویا یک کمیسیونی تشکیل شود که در این موضوع رسیدگی نماید

هیچ جای شبهه نیست که مجلس بسمت این که قانون گذار است وبسمت اینکه حافظ قانونست هیچوقت نمیتواند يك خلاف قانونی را تصدیق کند زیرا اگر ما امروز این خلاف قانون را تصدیق کردیم ممکن است فردا يك دولت هائی بیابند وباستناد اینکه مالیات برخلاف قانون اگر جزء بودجه شد قطعاً بمجلس تصدیق خواهد کرد و آنوقت يك مالیات دیگری هم بر مردم تحمیل کنند بنظر بنده این مسئله فوق العاده شرم آور است که با بودن مجلس و با بودن هیئت مقننه و کسانی که حافظ قانون هستند درب دوازه يك شخصیکه از

ما مالیاتی است که اضافه بر قانون مصوبه مجلس از توافقی گرفته میشود که آقای تدین کاملاً شرح دادند وبنده تصور میکنم بعد از فرمایشات ایشان بنده حق وارد شدن در جزئیات آنرا ندارم ولی بعضی چیزها بود که ایشان اشاره نکردند و بنده حق وارد شدن در جزئیات آنرا ندارم ولی بعضی چیزها بود که ایشان اشاره نکردند و بنده مجبورم اظهار کنم دم دروازه از بربنج باری پنجقران گرفته میشود از روغن باری یکتومان بدون اینکه وزن آنرا در نظر بگیرند گندم و جو دوقران خشکه بارینج قران مال التجاره یکتومان پنبه باری پنج قران جوجه مرغ باری پنجقران تخم مرغ باری پنجقران پوست پنجقران بنبر پنجقران جرم پنجقران هیزم دهشاهی ماهی باری یکتومان اینگوردهشاهی و همانطوری که در جلسه قبیل اشاره فرمودند چنانچه بعضی از آقایان هم مسبقاً گاهی از اشخاصیکه هیزم بادوش خودشان حمل می کنند از آنها هم این نواقص گرفته میشود بنا بر این تذکر فوق العاده مستحسن و هیچ ضرری نداشته است بلکه بعقیده بنده مجلس هیچوقت نمیتواند بر خلاف قانون اظهار عقیده کند حیثیت قانون باشد.

در اینجا رفیق محترم آقای مشار اعظم اظهاراتی فرمودند و مقصودشان گویا این بود که مجلس چون وظیفه اش انشاء قانونست ممکن است این مسئله را تصدیق کنند بنده عرض میکنم چون مجلس مقنن و واضع است و چون دولتها در ایام قدرت برخلاف قانون مالیاتهای را گرفته اند مجلس باید از نقطه نظر حفظ حیثیت خودش بدولت تذکر بدهد و چنانچه لازم دانست یک لوائیحی را تهیه و تقدیم کند و ماهم بانهایت امتنان تعویب میکنم.

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است) رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند. (عدقلیلی قیام نمودند)

رئیس - معلوم میشود کافی نیست شاهزاده شیخ الرئیس مخالفند یا موافق؟

شیخ الرئیس - موافقم و بعد از يك مخالف عرض میکنم. رئیس آقای سردار معظم (اجازه) سردار معظم - بعقیده بنده مطلب يك قدری از مجرای خودش خارج شده و این هم که بنده عرض کردم مخالفم در اصل مطلب البته مخالفتی ندارم زیرا که این لایحه را خودم هم امضاء کردم ولی در طریق اجرای آن مخالفت دارم برای اینکه بواسطه سوء جریانات اموراتاداری مردم قهراً متزجر و از ملنی کننده شاید خوششان می آید ولی

مطالب وقتی در مجلس شورای ملی حل میشود باید از روی احساسات و از نقطه نظر احساسات حل نشود بنده مابین دو اصل واقع شده ام و این دو اصل را هم عرض خواهم کرد از يك طرف هیچ محل کلام نیست که قانون اساسی و قوانین عادی بر طبق عقل و منطق همه چیز حکم میکنند که هر نوع مالیاتی که اخذ میشود باید بر حسب قانون باشد مفهوم مخالفش این است هر نوع مالیاتی که برخلاف قانون گرفته میشود سندیت ندارد اما آیا این اصل مستلزم این است که امروز در يك جلسه با دادن تذکر بدولت تمام مؤسساتیکه سه سال چهار سال است پول فکر و قوه فعاله برای تاسیس آنها صرف شده یکدفعه آنها را ملنی کنیم بنده همچو عقیده ندارم پس راه منحصر بفردی که برای مابقی است چیست؟

باید مجلس شورای ملی مطالعه بکند و مالیاتها و عوارضی که برای حفظ مؤسسات مفیده امروزه لازم است آنها را بقالب قانون بریزد و آنها را در تحت لوایح قانونی بیاورد و آنها را که زیاد است چه از نقطه نظر اصل و پرنسب مالیات و چه از نقطه نظر زیاد پاره مؤسسات آنها را لغو نماید و تصور نمیکنم اختلاف نظری هم بین نمایندگان باشد پس راه حل و عملش مذاکره در جلسه نیست مجلس شورای ملی بعقیده بنده بهترین طریقی که میتواند اتخاذ نماید این است که به کمیسیون بودجه یا کمیسیون قوانین مالیه بایک کمیسیون خاصی مأموریت بدهد که بفوریت با دولت داخل مذاکره شده و تبادل نظر نماید و آن قسمت از مالیاتهای که برای حفظ مؤسسات لازم است لوایح قانونی آنرا تهیه کرده بمجلس بیاورد و مجلس رأی بدهد و آن قسمت زیاد پس از گذشتن آن لوایح قهراً حذف خواهد شد و از این خواهر رفت و اگر ما بخواهیم غیر از این طریقه اختیار کنیم عملی نیست علی الخصوص که گفتن پاره مطالب بعقیده بنده در مجلس صلاح نیست زیرا این حرف که بنده به طهران برخلاف قانون است موقعی باید گفته شود که يك ساعت بعد از آن بنده منحل شود ولی گفتن این عبارات را در اینجا با باقی بودن بنده که شاید احتیاج عمومی آنرا ایجاد کرده بنده صلاح نمیدانم و پیشنهادی هم در این باب کرده ام پس مجلس شورای ملی باید مأموریت حل و رسیدگی این کار را بیک کمیسیونی بدهد و کمیسیونی که بعقیده بنده بیشتر صلاحیت دارد یا کمیسیون بودجه یا کمیسیون قوانین مالیه است حالا چرا من بکمیسیون داخله عقیده ندارم برای اینکه این مسئله از نقطه نظر تاسیسات بنده حل نمیشود و از نقطه نظر بودجه رمالیه صحبت میشود بنا بر این کمیسیونهای صلاحیت دار کمیسیون بودجه

یا کمیسیون قوانین مالیه خواهند بود کمیسیون هم فوراً بدون تأخیر وقت با دولت داخل در مذاکره میشود و مالیاتهای را که لازم است برقرار کند تصویب مینماید و آنها را که باید حذف نماید آنها را زودتر الغاء نماید الا اصل مطلب که نباید مالیاتی برخلاف قانون گرفته شود محل کلام نیست پس راه حل این است و جنبه اعیان و غیر اعیان را هم خوبست وارد مطلب نکنم.

(جمعی گفتند - مذاکرات کافی است) آقا شیخ محمدعلی تهرانی - بنده مخالفم. رئیس - نسبت بکافی نبودن مذاکرات باید حرف بزینده در اصل موضوع آقا شیخ محمدعلی - بعقیده بنده مذاکرات کافی نیست علتش هم این است که این موضوع بقدری اهمیت دارد که اگر بدون تبادل افکار با آقایان و کلاسه ما بخواهیم رأی بگیریم نتیجه را پیدا کنیم شاید بیک مخلوطاتی بر بخوریم البته از تکرار مذاکرات و تبادل افکار مطلب روشن تر میشود چون مذاکرات اختصاص ندارد ببلدیه تهران بلکه تمام نقاط ایران مورد توجه است و اگر در این مذاکرات باین کیفیت مخصوص بخواهیم وارد شویم آنوقت بتمام ایالات و شهرهای ایران منعکس میشو و شاید يك نتایج غیر مجبوره بدهد پس بنظر بنده مذاکرات کافی نیست و شاید بازم مخالف داشته باشد رئیس رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند) رئیس - معلوم میشود کافی است هفت فقره پیشنهاد رسیده است قرائت میشود و رأی میگیریم آقا شیخ محمدعلی - اجازه میفرمایند؟ رئیس هنوز پیشنهادها قرائت نشده امی توانید اجازه بگیرید. (دوازده فقره پیشنهاد بشرح ذیل قرائت شد)

۱- بنده پیشنهاد میکنم از طرف مجلس شورای ملی بکمیسیون بودجه یا کمیسیون قوانین مالیه مأموریت داده شود که بدولت داخل مذاکره شده در باب مالیات نواقص و سایر مالیاتها و عوارضی که فعلاً معمول به مملکت است قرار مقتضی داده شده و آن قسمت از مالیاتها که باید بتصویب مقنن برسد لوایح آنرا عاجلاً تهیه نمایند و آن قسمتی که باید نسخ شود موجبات نسخ آن فراهم نمایند

۲- بنده پیشنهاد می کنم مالیاتهای نواقص که در خطر مله و در قراء و قصبهات بخلاف قانون گرفته میشود بفوریت

موقوف شود و فقط در شهرهایی که نظمی دارد مالیات نواقص مطابق قانون اخذ شود راجع بشهر تهران هم یکماه مهلت داده شود که لوایح قانونی آنها را تهیه و بمجلس تقدیم دارند

۳- مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد میکنم که لایحه تذکر بدولت در مورد مالیات نواقص و عوارض بلدی بکمیسیون داخله ارجاع شود که با جلب نظر کمیسیون بودجه نظر خودشان را بمجلس اظهار دارند (مشار اعظم)

۴- بملاحظه اینکه مالیاتهاییکه به عنوان نواقص و بلدیه دریافت میشود مصرف مؤسسات خیریه و محلهائی میشود که الغای نوری آن مالیاتها باعث سکنه و تعطیل مؤسسات مزبوره خواهد شد و از طرف دیگر باید جلوگیری از خلاف قانون بعمل آید اما امضا کنندگان ذیل پیشنهاد میکنند که لایحه پیشنهادی از طرف آقایان نمایندگان راجع بمالیات نواقص به کمیسیون مربوطه رجوع شود که با مراجعه بودجه بلدیها باحضور نماینده دولت مذاکره و طریق حلی اتخاذ و راپرت آن بمجلس تقدیم شود - رضا دامغانی - عبدالله یاسائی داور - فرج - قایم مقام - سردار فاخر

۵- مقام منبع ریاست مجلس مقدس شورای ملی نظر باینکه با تصدیق بلزوم الغاء عوارض غیر قانونی اجرای پیشنهاد راجع بنواقص و عوارض غیر قانونی محتاج بمطالعه و دقتست امضا کنندگان ذیل پیش نهاد میکنند که پیشنهاد راجع بمالیات نواقص بکمیسیون قوانین مالیه یاداخله با کمیسیون خاصی رجوع شود که پس از مذاقه کامل در باب آن تصمیمی گرفته شود داور - وکیل الملک - میرزا آقاخان بقوب الموسوی - مدیر الملک - حسین صدرائی رضای افشار مهدی زاهدی جلال الدین آقا میرزا شهاب یک امضای دیگر است که خوانده نمیشود

۶- چون گرفتن بعضی از مالیاتهای غیر قانونی بر حسب پیشنهاد آقایان باید منع شود و از طرف دیگر بعضی اظهار میکنند که ممکن است ادارات دولتی بواسطه این اقدام از کار بازمانند پیشنهاد میکنم مذاکرات را کافی دانسته و راجع بکمیسیون مالیه شود که حکمت نموده و از روی اطلاع هر چه را قابل نسخ دانسته و هر چه را لازم بوضع بداند وضع کرده بمجلس رامستحضر دارد قایم مقام الملک

چون نوع مالیات و عوارضی است که باید مخصوص بلدی باشد و برخلاف ترتیب جزء خزانه عمومی مالیه میشود و ثالثاً تشخیص دهند احتیاجات بلدی تهران را که پس از دقت عوارض و مالیاتها باندازه رفع احتیاج وضع شود عبدالله یاسائی

۸- بنده پیشنهاد می کنم بفوریت بلدیه قانونی تشکیل شود و از طرف وکلای بلدییه احتیاجات تعیین و موافق آن احتیاجات عایداتی پیشنهاد و بمجلس تقدیم شود اخگر

۹- برای رفع تردید پیشنهاد آقای سردار معظم بنده پیشنهاد می کنم که مالیات نواقص بکمیسیون قوانین مالیه رجوع شود - رهنما

۱۰- بنده پیشنهاد می کنم از طرف هیئت رئیسه مجلس شورای ملی کتباً به دولت تذکر داده شود که آنچه مالیات برخلاف قانون گرفته می شود ملنی است و چنانچه اضافاتی که فعلاً باسم نواقص مطالبه می کرد در داخل لزوم میباشد دولت بفوریت لوایح قانونی آنرا بمجلس ارسال دارد. ۱۰- بشیروانی

۱۱- مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی بنده پیشنهاد می کنم کمیسیون مخصوصی از دوازده نفر تشکیل و بقوانین بلدی و نواقص دقت نظر کرده راپرتی که متضمن خصوصیات راجعه بقوانین مزبور باشد بارعایت مقتضیات و احتیاجات بمجلس شورا تقدیم دارند بدیهی است در حین انعقاد کمیسیون باید دولت را مستحضر نمود که اگر تقدیم لوایح و پیشنهاداتی را لازم بداند اقدام نمایند

جواب دارند پس از آن مجلس در باب قبول توجه یا عدم قبول توجه رأی میدهد در صورت قبول توجه آن اصلاح بکمیسیون فرستاده میشود

در باره این قبول اصلاحات نمیتوان همان روزی که پیشنهاد شده است رای داد

رئیس - البته تمام این ماده اجرانخواهد شد چون کمیسیونی نیست و مجری هم نیست غرض اختصار است در صحبت و مذاکره یکی هم قابل توجه شدن - آقای تدین مخالفند؟

تدین - بل بنده این موضوعاتی را که امروز مطرح است مشمول ماده ۶۳ نمیدانم برای اینکه اولاً میگوید اصلاحاتی که در ضمن شورئاتی پیشنهاد میشود بعد میگوید در صورتیکه از طرف کمیسیون ارجاع او خواسته نشود - کمیسیونی که وجود نداشته است بعد مینویسد (صاحب اصلاح بطور اختصار آنرا توضیح و استدلال میکند) بسیار خوب باز مینویسد (و فقط اعضاء کمیسیون حق جواب دارند مگر اینکه بگوئیم آن ده نفر که امضاء کرده اند آنها بشوند کمیسیون بنا بر این بنده که یکی از امضاء کنندگان هستم با تمام این پیشنهادها مخالف هستم زیرا مطابق این ماده حق نطق از بنده گرفته میشود پس از آن مجلس در باب قبول توجه یا عدم قبول توجه رای میدهد) آنها مبنی بر آن مقدمات قبلی است و بنده نمیفهمم

رئیس - پس ماده را اشاره کنید و بگوئید از روی کدام ماده باید مذاکره شود اگر مجلس قبول کرد آنوقت از روی همان ماده عمل میشود

تدین - این موضوع با مواد نظام نامه منطبق نمیشود برای اینکه قانون نیست طرح قانونی هم نیست عنوان يك مطلبی را بخودش گرفت و بدین جهت بشعب ارجاع شد تقاضائی شده است از طرف يك عده از آقایان که از طرف مجلس بدولت وقت تذکر داده شود راجع بمالیاتهای نواقص که فقط آن مالیاتها آن اجحافات و آن تحمیلاتی که برخلاف قانون نواقص از مردم گرفته می شود نباید گرفت و علاوه قانون بلدی را در جاهائی که مشمول قانون است باید اجرا کنند نه اینکه در جلوی هر کوره ده و کوره راهی چوبی گذارند و از عابریان برخلاف قانون عوارض بگیرند این است که بنده تصور می کنم این پیشنهادها که شده است تمام برخلاف است و مورد ندارد آقایان پیشنهاد میکنند که يك خلاف قانونی بحال خود باقی باشد و اینکه سردار معظم فرمودند حقایق را نباید در مجلس گفت و اگر آدم بگوید تولید اشکال می کند این حقیقت گفته شده است این عوارض و مالیاتها برخلاف قانون است آنوقت

آشتیانی ماده قرائت شود (بشرح آتی قرائت شد) ماده ۶۳ - اصلاحاتی که در ضمن شورئاتی پیشنهاد میشود در صورتیکه از طرف کمیسیون ارجاع آن خواسته نشود صاحب اصلاح بطور اختصار آن را توضیح و استدلال میکند فقط اعضاء کمیسیون حق

ما پیشنهاد می کنیم برود در کمیسیون و در کمیسیون مطالعاتی بکنند که در واقع لازمه اش این است که بوسیله این پیشنهادها ما يك مالیاتی را که برخلاف قانون گرفته میشود تصویب کرده باشیم بنابر این این پیشنهاداتی بی موقع است و بنده ماده را پیدا نکردم

رئیس - عرض می کنم مقصود بنده این بود که معلوم شود يك شور شود یا دشور؟ (جمعی از نمایندگان شور ندارند)

رئیس - يك شور میشود بعد باید معلوم شود پیشنهاداتی که می شود چطور باید مذاکره شود بوجه اختصار یا طور دیگر بعد معلوم شود پیشنهادها قابل توجه بشود یا خیر یا همان موقعی که خواننده رأی باید گرفته شود حالا

اخگر - بنده در نظام نامه يك ماده پیدا کردم

رئیس - بنده عرض کردم ماده ۶۳ اگر میل ندارید ماده ۵۹ که باز اشاره میکند بماده ۶۳ حالا آقایان هر کدام پیشنهادی دارند مرقوم بفرمایند تا رأی بگیریم

محمد هاشم میرزا - بنده يك عرضی دارم

رئیس - پیشنهاد بفرمایید آقای نصره - الدوله

نصرت الدوله - بنده با اظهارات آقای تدین موافق هستم اجازه میفرمایند حالا عرض کنم یا بعد چون میخواستم راجع بجریان کار و نظامنامه توضیحی عرض کنم

رئیس - عجله راجع بترتیب نظامنامه باید صحبت شود

نصرت الدوله - بعقیده بنده يك مطلبی است مطابق ترتیبی که در نظامنامه هست بشعب رفته و از شعب برگشته است و در مجلس هم فعلاً هیچ راهی نیست مگر اینکه بآن پیشنهاد اولی رأی گرفته شده یا رد و یا تصویب شود والا هر پیشنهادی که در این باب بشود خارج از ترتیب نظامنامه است و بعقیده بنده باید رای گرفته شود به عین آن ماده که پیشنهاد کرده اند و بشعب رفته و از شعب برگشته یا مجلس قبول میکند یارد میکند اگر مجلس قبول کرد اجرا میشود

و اگر قبول نکرد مستلزم این است که آقایان مخالفین پیشنهادات دیگری برای تغییرش بفرمایند

رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه) محمد هاشم میرزا شیخ الرئیس - این موضوع قسمت ماده را که میفرمایند شامل نیست در دوره چهارم هم يك سابقه در مجلس

دارد در دوره چهارم راجع بایالت انگور از طرف نمایندگان عراق پیشنهاداتی شده بود و بدولت تذکر داده شد که گرفته نشود پس ملاحظه بفرمایید که هر طور معمول بوده همانطور عمل بفرمایند و الا بموجب این پیشنهاداتی که شده است نشود و بنده با تمام این پیشنهادها مخالفم برای اینکه مخالف قانون است،

رئیس - سه قسم مذاکرات اینجا شد بهر کدام رأی میگیریم هر کدام را مجلس تصویب کرد همان قسم اجرا شود

اولا اجرای ماده ۶۳ تا بنای نقطه نظر آقای تدین که هیچ يك از این پیشنهادات نباید قبول شود و بهمان پیشنهاد اولی که مطلب اصل است رأی گرفته شود.

آقای تدین

(اجازه)

تدین - بنده همین طور عرض کردم ولی این راهم عرض که کردم آن پیشنهاد که ما کردیم محتاج برای نیست زیرا چطور میشود رأی داد که مراعات قانون را بکنیم.

رئیس - مقصود این بود که پیشنهاد دیگری را نباید قبول بکنیم ترتیب دیگرش این است که پیشنهاد اولی که از طرف آقای تدین شده است مطلب اصلی است این پیشنهادها هم که اخیراً قرائت شد هر کس میخواهد در باره آنها توضیح بدهد و دیگران هم حرف بزنند در باره هر يك بدون اینکه قابل توجه بودنش رأی بگیریم دراصل پیشنهاد رأی بگیریم اگر قبول نشد قضا و الا در پیشنهاد دیگر رأی میگیریم تکلیف پیشنهادها که معلوم شده آنوقت میرویم سر مطلب اصلی. اول رأی میگیریم باینکه ماده ۶۳ باید اجرا شود یا نه؟

اخگر بنده راجع بماده نظامنامه عرض دارم.

رئیس - بفرمایید.

اخگر - همان طور که آقای تدین تذکر دادند برای این پیشنهادها نمیشود رأی گرفت و نظامنامه در اینجا یک حلی پیدا کرده است که اگر این مطلب را مطلب تلقی کنیم در ماده ۳۷ و ۳۸ تکلیف را معین می کند ماده ۳۷ در روزیکه برای مباحثات معین شده است مجلس در باب طرح مزبور اساساً بطور کلی مذاکره کرده و در خصوص قبول توجه یا عدم توجه رأی می دهد ماده ۳۸ در صورت عدم توجه بشعبات فرستاده میشود که کمیسیون تشکیل دهند و نیز ممکن است بکمیسیون که قبل از وقت تشکیل و مربوط باین طرح رد شده محسوب میشود که کمیسیون برای آن تشکیل دهند و نیز ممکن است بکمیسیون که قبل از وقت تشکیل و مربوط باین طرح

است رجوع شود هر گاه کمیسیون مبتکرات ملتفت شود که طرح مزبور بموجب کمیسیون است که قبل از وقت تشکیل شده مینوآنداز مجلس تقاضا نماید که آن طرح را بهمان کمیسیون رجوع نمایند اگر لایحه تصور کنیم در ماده ۶۰ تکلیفش را معین مینماید (ماده ۶۰ اصلاحاتی که از طرف يك یا چند نفر از نمایندگان پیشنهاد میشود ماده قانون فلان)

در آخرش مینویسد: اصلاحاتی که از طرف نماینده میشود پیشنهاد میشود مانند طرح قانونی قبل از وقت باید قابل توجه شود.

رئیس - اینها یک فرمودید راجع بطرح است.

آقای حاج عز الممالک (اجازه)

حاج عز الممالک - بنده يك اخطار نظامنامه دارم.

رئیس بفرمایید.

حاج عز الممالک - بر طبق اظهارات نمایندگان این موضوع مطلب است و طرح نیست ماده ۹۵ مینویسد در صورتیکه در مطلب معین تقاضاهای مختلف در مجلس شده و منجر بآن رأی شود تعیین حق تقدم و تا آخر با مجلس است.

مطابق این ماده راجع بیک اختلاف نظر حاصل شده است خود مجلس شورای ملی باید رأی بدهد راجع به پیشنهادها هم ماده ۹۶ میگوید اصلاحاتی که در باره مطلبی پیشنهاد می شود قبل از خود مطلب در باره آن اصلاحات رأی گرفته میشود اگر پیشنهاد را اصلاح تلقی نمائیم ماده ۹۶ را باید قائل شد اگر اصلاحات تلقی نشود آنوقت بموجب ماده ۹۵ با خود مجلس است که باصل مطلب رأی بگیریم یا پیشنهادها بند نمی دانم اگر این مسئله را لایحه تصور نکنیم غیر از مطلب تصور نکنیم غیر از این چه ماده را میتوانیم قائل بشویم خواهش می کنم آقایان برای مطلب ماده دیگری در نظر بگیرند و بفرمایند.

رئیس - این ماده راجع بحق تقدم است و حق تقدم يك مطلب دیگری است تا حالا هم هیچ موضوع بحث نبوده است انشاء الله بعد از این پیش خواهد آمد و مطلب روشن می شود بالفعل رأی با اجرای ماده ۶۳ میگیریم یعنی این مسئله يك شور دارد - پیشنهاداتی که می شود از طرف پیشنهاد کنندگان صحبت شود بعد قابل توجه شو باین طریق رأی می گیریم آقایانیکه تصویب مینمایند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس - تصویب نشد. حالا رأی می گیریم پیشنهاد آقای تدین که ایشان مینمایند اصلاً هیچ کدام از پیشنهادها قبول نشود.

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

سردار معظم - پیشنهادها در عرض هم هستند.

رئیس آقای تدین پیشنهاد کرده اند که همان مطلب اصلی که پیشنهاد ایشان باشد مطرح شود سایر پیشنهادها قبول نشود آقایانیکه این ترتیب را تصویب می کنند و می پسندند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. رأی می گیریم باینکه تمام پیشنهادها قبول شود و هر يك از پیش نهاد کنندگان به تفصیل توضیح بدهند و دیگران هم حق جواب داشته باشند بعد از این که پیشنهاد قرائت شد و توضیح داده شد آنوقت رأی قطعی درباره پیشنهاد بگیریم باین ترتیب آقایان تصویب میکنند قیام فرمایند.

(معدودی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. از طرف آقای عدل المملک پیشنهاد شده است تنفس داده شود.

(جمعی از نمایندگان - صحیح است)

در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید (پیشنهاد آقای حائری زاده بشرح ذیل قرائت شد)

چون مذاکرات در خصوص تذکر دادن بدولت راجع بموقوف نمودن عوارض غیر قانونی زیاد شده بنده پیشنهاد میکنم در کلیه پیشنهادها بدون مذاکره اخذ رأی شود و اوقات مجلس پس از ختم این موضوع صرف سایر مطالب شود (حائری زاده)

رئیس - توضیح بدهید.

حائری زاده - توضیح مفصلي لازم ندارد زیرا چند روز است در اطراف این مطلب مذاکره و صحبت شده و هر يك از آقایان در این موضوع پیشنهاد هائی کرده و توضیحات داده اند بنابراین دیگر لازم بمذاکره نیست لهذا بنده متقدم که یکی یکی پیشنهاد قرائت و اخذ رأی شود.

رئیس - این جا رأی داده شد که پیشنهاد بر پیشنهاد قبول نشود و اینکه میفرمایند پیشنهاد بر پیشنهاد در واقع مفاد این هم رد شده است.

وزیر مالیه - بودجه تفصیلی وزارت فوائد عامه است و تقدیم مجلس می شود در موضوع مذاکراتی که در مجلس شورای ملی در خصوص نواقص مالیاتها بلدی شده است این مسئله از چندین باین طرف طرف توجه دولت بوده است و لویایی در این باب تهیه شده است و بفاصله دو هفته تقدیم مجلس شورای ملی میشود لهذا بنده پیشنهاد میکنم دستور امر و خارج شود و تا دو هفته دیگر لویایی که دولت تهیه کرده بمجلس شورای ملی تقدیم شود.

رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب

مخالف هستند.

حاج میرزا عبدالوهاب - بلی بنده عرض میکنم این يك سابقه میشود برای اینکه هر خلاق قانونی که در مملکت میشود دولت میآید میگوید چند روز مهلت بدهید و این صحیح نیست بعلاوه فرمودند مالیاتهای نواقص این لایحه راجع بنواقص تنها نیست راجع بکلیه مالیات غیر قانونی است.

بعضی از نمایندگان - راجع بنواقص است.

حاج میرزا عبدالوهاب - بسیار خوب همینقدر عرض میکنم باید ترتیبی کرد که این سابقه در مجلس گذاشته نشود

رئیس - آقای تدین موافقت کنید.

تدین - خیر

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - مخالفم.

رئیس - آقای مشار اعظم (اجازه)

مشار اعظم - موافقم بنده گمان میکنم این بهترین راهی بوده است که در مجلس برای این مسئله اظهار کردند و در اصل قضیه و راه حل آن که بحث کردیم در این باب آقایان نظریه خودشان را در حدود قانون به کرات اظهار کرده بودند کسی تردید نکرد این مسئله را که يك امری بر خلاف قانون نباید اتفاق بیفتد کسی انگار این را نمیکند ولی چیزی که هست این است که این اصل تا زگی ندارد و حالا چندین سال است که در مملکت معمول و متداول است و همانطور که عرض شد با حضور مجلس شورای ملی بوده است و مجلس شورای ملی عصر هم ایرادی بدولت نکرده است ....

(بعضی از نمایندگان - بطور همهمه خیر - خیر.)

مشار اعظم - حالا اگر میبایست يك ایراد و اعتراضی بشود نباید طوری باشد که تمام امور بلدی و جمع و خرج مملکتی را مختل کند. برای اینکار راه حلی لازم است و راه حلش این است که يك لویای قانونی که مدلول این موضوع است بیاورند در مجلس شورای ملی قرائت و طرح شود

شود هر کدام مناسب است دارد تصدیق و هر کدام نداد تردید کنند سخنی در این موضوع که این امر برخلاف قانون واقع شده و باید الان الغاشود این يك اشکال بینهایتی برای مملکت تولید میکند و صد هاشم برای جمع کنیری از اهل مملکت خواهد بود.

يك همچو امری را با نظر لایق نمی شود نگاه کرد اگر بنا باشد هر امری را بسهولت بپذیرند و بپاره کنند بالاخر همه کارها پاره و گسیسته خواهند شد و برای جمع آوری آنها ما دچار اشکالاتی میشویم که

مخالف هستند.

حاج میرزا عبدالوهاب - بلی بنده عرض میکنم این يك سابقه میشود برای اینکه هر خلاق قانونی که در مملکت میشود دولت میآید میگوید چند روز مهلت بدهید و این صحیح نیست بعلاوه فرمودند مالیاتهای نواقص این لایحه راجع بنواقص تنها نیست راجع بکلیه مالیات غیر قانونی است.

بعضی از نمایندگان - راجع بنواقص است.

حاج میرزا عبدالوهاب - بسیار خوب همینقدر عرض میکنم باید ترتیبی کرد که این سابقه در مجلس گذاشته نشود

رئیس - آقای تدین موافقت کنید.

تدین - خیر

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - مخالفم.

رئیس - آقای مشار اعظم (اجازه)

مشار اعظم - موافقم بنده گمان میکنم این بهترین راهی بوده است که در مجلس برای این مسئله اظهار کردند و در اصل قضیه و راه حل آن که بحث کردیم در این باب آقایان نظریه خودشان را در حدود قانون به کرات اظهار کرده بودند کسی تردید نکرد این مسئله را که يك امری بر خلاف قانون نباید اتفاق بیفتد کسی انگار این را نمیکند ولی چیزی که هست این است که این اصل تا زگی ندارد و حالا چندین سال است که در مملکت معمول و متداول است و همانطور که عرض شد با حضور مجلس شورای ملی بوده است و مجلس شورای ملی عصر هم ایرادی بدولت نکرده است ....

(بعضی از نمایندگان - بطور همهمه خیر - خیر.)

مشار اعظم - حالا اگر میبایست يك ایراد و اعتراضی بشود نباید طوری باشد که تمام امور بلدی و جمع و خرج مملکتی را مختل کند. برای اینکار راه حلی لازم است و راه حلش این است که يك لویای قانونی که مدلول این موضوع است بیاورند در مجلس شورای ملی قرائت و طرح شود

شود هر کدام مناسب است دارد تصدیق و هر کدام نداد تردید کنند سخنی در این موضوع که این امر برخلاف قانون واقع شده و باید الان الغاشود این يك اشکال بینهایتی برای مملکت تولید میکند و صد هاشم برای جمع کنیری از اهل مملکت خواهد بود.

يك همچو امری را با نظر لایق نمی شود نگاه کرد اگر بنا باشد هر امری را بسهولت بپذیرند و بپاره کنند بالاخر همه کارها پاره و گسیسته خواهند شد و برای جمع آوری آنها ما دچار اشکالاتی میشویم که

مهمتر اظهار کردند برای قنوت آباده يك مالیاتی که تقریباً سه هزار هشتصد و گسیست گری است برقرار شده است. در اوائل تأسیس اداره مالیه در چندین قبل مقداری از آن قنوت خشک شده و کسر عمل پیدا کرده است.

اداره مالیه برای اینکه این کسر عمل را جبران کرده باشد يك تبادل نظری با مالکین قنوت کرده و بالاخره اینطور قرار دادند که يك باز بد جدیدی بشود. از فارس مأموری برای این کار فرستاده شد باآباده که با حضور یکده نفری از نمایندگان مالکین قنوت ترتیب این کار را بدهند و کسر این مبلغ را بطور سرشکن بین آن ها معین نمایند. و این ترتیب هم معمول بوده است.

آنوقت عده از مالکین قنوت جدید - الاحداث شکایت کرده اند که این نمایندگان از طرف آنها نبوده است و این چند نفری که شاکي در طهران هستند همانها هستند که میگویند این نمایندگان از طرف ما نبوده است در هر صورت مراتب از این قرار است که عرض شد.

برای رسیدگی باین مطلب هم دستوری اداره مالیه فارس داده شده و مخصوصاً تا کید شده است که این تفاوت جدید را عاجلاً مطالبه نکنند تا رسیدگی باین عمل تمام شود.

سردار فاخر - خود آقای معاون در ضمن فرمایشات شان فرمودند که بدو تأسیس اداره مالیه این مالیات برقرار شده است و این بهترین دلیلی است بر این که این مالیات ها قانونی نبوده است بلکه خود مالکین حاضر شده اند که اینطور قرار دهند اداره مالیه تصور کرده که باید از این قنوت سه هزار و هشتصد تومان بگیرد حالات تمام قنوت خشک بشود و فقط يك رشته باقی بماند باز باید آن سه هزار و هشتصد تومان را بگیرد.

این يك اصل غلطی است که برای اخذ مالیات اتخاذ شده مگر مالکین تقاضای عسر کرده اند گمان میکنم بهترین تقاضا هم همین بوده است که از طرف اهالی شده است و بنده گمان میکنم در صورتی که حاضر باشند که از قنوت جدید الاحداث عسر بدهند این کمترین مساعدتی است که از طرف دولت در صورت قبول با آنها می شود. حالا دیگر بسته است به نظر آقایان و جوابی که آقای معاون وزارت مالیه خواهند داد.

معاون وزارت مالیه عرض فکرم که مالیات جدیداً و در بدو تأسیس مالیه وضع شده عرض کردم برقرار شده.

اینها مالیاتهای بود که در بدو تشکیل اداره مالیه بر روی يك اصولی مستقر شده است و لی و ضمناً از زمان سابق بوده است. و در هر حال برای اینکه وزارت

مالیه ترتیب اثر باین شکایات بدهد حکم داده است که عجزاً مطالبه این مالیات را موقوف بدارند تا تکلیفش معلوم شود

رئیس - آقای رئیس التجار سردار معظم - نیستند

رئیس - شاهزاده شیخ الرئیس (ایشان هم حاضر نبودند)

رئیس - آقای سردار فاخر راجع به عوائد میدان آباده سؤالی داشتید به فرمایید.

سردار فاخر - اگر چه به تجربه ثابت شده است که سؤال هیچ فایده ندارد برای این که در مذاکره که می شود و کمال حق دارد دومرتبه سؤال کند ولی جوابی که به او داده می شود او را قانع نمی کند.

این سؤالی که بنده حالا می خواهم عرض کنم عیبیتر از سؤال اولی است.

يك مالیاتی بعنوان مالیات میدان و قیان در آباده میگیرند. باین ترتیب که هر قسم جنس که از اطراف وارد میشود در يك میدانی میبرند و يك مالیاتی از آنها میگیرند و بعد اجازه فروش می دهند حتی از تمام ارزاق عمومی از قبیل گندم و جو و برنج و روغن و تخم مرغ این مالیات را می گیرند.

این در واقع يك گمرک است که از این شهر در داخله می گیرند و بعلاوه در نقاط جزه آباده هم مثل اقلید. بوانات و سایر جاها که بکمتره مالیات می دهند باز در میدان می گیرند، در صورتی که این مالیاتها هیچ صورت قانونی ندارند و گمان میکنم آقایان نمایندگان عموماً عقیده دارند که هر قسم مالیاتی که بتصویب مجلس نرسیده باید حذف شود.

خواستم ببینم آیا موقع آن نرسیده که وزارت مالیه این قبیل مالیاتها بیکه مدارک قانونی ندارد و باعث سلب آسایش عمومی است در باقیات نگذرد و لغو کند یا نه؟

معاون وزارت مالیه - بطور کلی این عوارض میدان که مذاکره میشود و امثال آن که زیاد است چنانچه سابقاً هم مذاکره شد ظاهراً يك صورت قانونی که عبارت هم همین بوده است که از طرف اهالی شده است و بنده گمان میکنم در صورتی که حاضر باشند که از قنوت جدید الاحداث عسر بدهند این کمترین مساعدتی است که از طرف دولت در صورت قبول با آنها می شود. حالا دیگر بسته است به نظر آقایان و جوابی که آقای معاون وزارت مالیه خواهند داد.

معاون وزارت مالیه عرض فکرم که مالیات جدیداً و در بدو تأسیس مالیه وضع شده عرض کردم برقرار شده.

اینها مالیاتهای بود که در بدو تشکیل اداره مالیه بر روی يك اصولی مستقر شده است و لی و ضمناً از زمان سابق بوده است. و در هر حال برای اینکه وزارت

امروز هم از این قبیل عوارض در میدان آباده و اغلب از بلاد زیاد است و مخصوصاً همین عوارض میدان در سنه ۱۲۹۳ مجدداً تدوین کرده اند بصورتی که آثارش را در طومار مالیاتی گذاشته اند و شروع به اخذ کرده اند و از آنستوات باینطرف بعنوان عوارض مالیاتی دریافت میکنند اگر واقماً بخواهیم در این مطلب بخصوص و در خصوص مدارک قانونی آن مذاکره کنیم خارج از بحث خواهد بود

این یکی از عوارض است که سابقاً حکام می گرفتند و امروز دولت بنام عوارض دریافت می دارد و وزارت مالیه در صدر است که این قبیل عوارض را بصورت واحدی در بیاورد و آنقسمتی که در جمع و خرج مملکت زیاد مؤثر نباشد ممکن است تقلیل یا حذف بکنند.

در هر حال تا یکی دو هفته دیگر تمام این مسائل حل شده و صورت آن را بمجلس خواهد آورد.

رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)

احتشام الحکماء - اگر چه بطوری که آقای سردار فاخر اظهار داشتند سؤال کردن در مجلس منتج به نتیجه نمیشود ولی شکایت مکرر اهالی اصفهان سرا مجبور کرد که سؤال خود را تکرار کنم در چند جلسه قبل از آقای وزیر مالیه سؤالی کردم که مجلس مالیاتی برای تبریک تجارتي نکرده و از تریاکی که به مصرف داخلی نمیرسد صندوقی سی تومان ده ماه است از تجار اصفهان میگیرند و بعلاوه خبری که تازه رسیده حاکی است که سی تومان و پنج قران دیگر هم اضافه کرده اند که هر صندوقی سی و سه تومان و پنجقران باید مردم مالیات بدهند.

این وضع تجار اصفهانست. اما وضع زارعین و رعایای آنجا پس از آنکه تریا کر میکارند نیم من تریاک بدست آورند معاملات از طرف اداره مالیه و مأمورین تجدید با آنها میشود که حقیقتاً خیلی اسفناک است.

خواستم ببینم سبب این مالیات چیست؟ معاون وزارت مالیه - مالیاتهای که بشیره تریاک و تریا کهای تجدید شده تلق میگیرد بموجب قانون تجدید عبارت از آن باندلهائی است که بر آن الصاق میشود ولی در ماده تریا کهای که باب چونه و برای حمل بخارج تهیه میشود يك قرارداد هائی بسته شده است باینکه توسط پست حمل کنند.

بعد از اینکه اغلبی از تجار خواستند تریاک را خودشان با اختیار خود بهر وسیله که میخواهند حمل کنند حاضر شدند و با اداره مالیه محل و وزارت مالیه قرار دادند که مبنای برای حمل آن معین کنند و آن مبلغ را بپردازند و در تحت يك اوراق و يك جواز هائیکه با آنها داده میشود برای حملش آزاد باشند.

معاون وزارت مالیه - اساساً مسائلی که مشمول يك جمع و خرجی است گمان میکنم از هر سیاست علنی و سری مستخلص است این يك مطلبی است اداری و يك مالیات و عوارضی است که اخذ میشود اگر در لزوم و عدم لزوم آن صحبتی باشد البته ممکن است در اطراف آن صحبت کرد آقایان تجار که مدتی بامالیه طرف معامله بوده اند معاملات آنها بموجب يك قرارداد هائی بوده است. ممکن است امروز گفته شود که این قرارداد اجباری است ولی آن روزی که این قرار داد منعقد شد چطور اجباری نبود؟

يك قراردادی کرده اند یعنی مشکلاتی که برای تجار و دولت حاصل شده بود مجموعش را خلاصه کرده و بصورت يك قرار دادی در آورده اند و يك راه حلی در نظر گرفته اند حالا اگر بنا باشد در عدم لزوم مالیاتهای که قانونی نیست در مجلس مذاکره شود این يك امر علیحده است و از این قبیل مالیاتها خیلی زیاد است که در روز قراردادش بنظرها اجباری بوده است و من گمان نمیکنم محتاج باشیم يك چیزی که در روز انعقادش اجباری نبوده و اختیاری بوده است اظهار

باین ترتیب يك قرارداد بی آثار باین تجار اصفهان و فارس داده شده است که برای هر صندوق تریاکی که فلان مقدار وزن داشته باشد و معنوی فلان مقدار بشیره باشد آن مبلغ را اداره مالیه محل برداشته و صندوق را آزادانه بهر شکل که میخواهند حمل کنند این يك مسئله.

مسئله دیگر حق انبازداری و این قبیل قضایا است که باز با موافقت تجار و مالیه محل ترتیبی داده شده است و اگر آقایان نمایندگان بخواهند متن قرارداد بین تجار و مالیه را ملاحظه بفرمایند ممکن است تشریف بیاورند در اداره مالیه و آن قرارداد را که در وزارت مالیه حاضر است ملاحظه فرمایند و این يك قرارداد مرضی الطرفین است که بین تجار و اداره مالیه داده شده است و اگر تردیدی دارند چنانچه عرض کردم ممکن است آقایان بمتن آن قرارداد مراجعه فرمایند.

احتشام الحکماء - بنده قرار دادی را هم که با تجار کرده اند تکذیب نمی کنم ولی این قرار داد اجباری بوده است. چطور تجار حاضر میشوند با صرافت میل و طیب خاطر هر صندوقی را سی تومان مالیات بدهند و بنبجاه تومان گمرک.

آنها مجبور بوده اند بعلاوه دولت با اینکه وسائل حمل و نقل ندارد چه حق دارد که بفلان تاجر بگوید مال التجاره ات را توسط من حمل کن و جهت ندارد که بیک مال التجاره هم مملکت اینقدر تعیبات بشود مگر اینکه يك سیاست سری در این کار باشد که عقرب مملکت را بهر وجه و مرج سوق دهد.

معاون وزارت مالیه - اساساً مسائلی که مشمول يك جمع و خرجی است گمان میکنم از هر سیاست علنی و سری مستخلص است این يك مطلبی است اداری و يك مالیات و عوارضی است که اخذ میشود اگر در لزوم و عدم لزوم آن صحبتی باشد البته ممکن است در اطراف آن صحبت کرد آقایان تجار که مدتی بامالیه طرف معامله بوده اند معاملات آنها بموجب يك قرارداد هائی بوده است. ممکن است امروز گفته شود که این قرارداد اجباری است ولی آن روزی که این قرار داد منعقد شد چطور اجباری نبود؟

يك قراردادی کرده اند یعنی مشکلاتی که برای تجار و دولت حاصل شده بود مجموعش را خلاصه کرده و بصورت يك قرار

معاون وزارت مالیه - اساساً مسائلی که مشمول يك جمع و خرجی است گمان میکنم از هر سیاست علنی و سری مستخلص است این يك مطلبی است اداری و يك مالیات و عوارضی است که اخذ میشود اگر در لزوم و عدم لزوم آن صحبتی باشد البته ممکن است در اطراف آن صحبت کرد آقایان تجار که مدتی بامالیه طرف معامله بوده اند معاملات آنها بموجب يك قرارداد هائی بوده است. ممکن است امروز گفته شود که این قرارداد اجباری است ولی آن روزی که این قرار داد منعقد شد چطور اجباری نبود؟

يك قراردادی کرده اند یعنی مشکلاتی که برای تجار و دولت حاصل شده بود مجموعش را خلاصه کرده و بصورت يك قرار دادی در آورده اند و يك راه حلی در نظر گرفته اند حالا اگر بنا باشد در عدم لزوم مالیاتهای که قانونی نیست در مجلس مذاکره شود این يك امر علیحده است و از این قبیل مالیاتها خیلی زیاد است که در روز قراردادش بنظرها اجباری بوده است و من گمان نمیکنم محتاج باشیم يك چیزی که در روز انعقادش اجباری نبوده و اختیاری بوده است اظهار

(اكثر قيام نمودند)

رئيس - تصويب شده

كفيل وزارت فوايد عامه - يك پيش نهادی است راجع بعلامات سرحدی وغيره

تقديم مجلس ميشود

رئيس - جلسه آتیه روز يكشنبه

مدرس - بنده اجازه خواسته بودم

رئيس - راجع بچه ؟

مدرس - راجع به قسم لازم ميدانم بيان حقيقتی را بكنم بنده طرفيت با کسی ندارم

اگر تمام قسم بخورند من طرفيتی ندارم اين را بايد عرض كنم

رئيس - مگر بنا نشد جلسه را ختم كنيم

مدرس - بعد از ختم مذاكرات می شود صحبت كرد

رئيس - جلسه را برای داديم ختم شود نه مذاكرات را جلسه آتیه روز يكشنبه

سردار معظم - راجع بدستود عرضی دارم

رئيس - يكشنبه مخالف ندارد

دستور اولاً لایحه كه عرض كردم راجع بنظر خمسه و تعیین پنج نفر آقایان علماء طراز اول تا بيايش نهاد آقای تدین

(جمعی از نمایندگان - این كه گذشت)

رئيس - خیر اشتباه كردم لایحه را راجع بتذكرة دوقرانی دیگر سایر مطالبی كه مراجعه شده بود بشعب آقای

سردار معظم

(اجازه)

سردار معظم - يكقسمت عرض بنده را خود حضرت تعالی فرمودید و آن راجع به تذكرة دوقرانی بود كه ممكن است موقعش فوت بشود و می خواستم تقاضا كنم كه تذرة دستور جلسه آتیه گذاشته شود

و مقدم بر سایر مطالب مطرح شود قسمت دیگر لایحه گویا رسیده است راجع به منتظرین خدمت وزارت خارجه آن هم اگر حاضر است خواستم استماع كنم

جزو دستور گذارده شود

رئيس در صورتیكه بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع شده باشد جزو دستور خواهد بود

آقای ضیاءالواعظین

(اجازه)

ضیاءالواعظین - در دستور عرضی ندارم

رئيس آقای حاج میرزا عبدالوهاب

(اجازه)

حاج میرزا عبدالوهاب - بنده اولاً خواستم عرض كنم كه آقایان وزراء جواب سوالات بنده را

بدادند الا كه جلسه ختم شد یکی دیگر هم راجع بدستور بود كه عقیده داشتم

مراسم تحلیف هم جزو دستور گذارده شود كه تكلیف مجلس يك مرتبه معلوم شود كه

مستشكفت كینست و غیر مستشكفت كینست رئیس مجلس فرمودید آقای

حاج میرزا عبدالوهاب عرض كردم

نود نفر هنوز بیشتر قسم نخورده اند و بقیه کسانی كه قسم نخورده اند جزو دستور

قرار داده شود كه قسم بخورند

رئيس پنج شش نفر بیشتر باقی نمانده است و برای پنج شش نفر صلاح است كه جلسه مخصوصی معین شود

حاج میرزا عبدالوهاب جزو جلسه باشد نه این كه جلسه جدا گانه باشد

رئيس - آقای سردار معظم (اجازه)

سردار معظم - بنده عرض را كردم

رئيس - شاهزاده شیخ الرئیس (اجازه)

شاهزاده شیخ الرئیس - موافق قانون اساسی بدو باید قسم بخورند و بیش از پنج شش نفر باقی مانده است حتی اگر

سابقه نشده بود در اعتبار نامه هاهم خیلی مداخلت داشت پس باید بدو قسم یاد كرد

رئيس قای احتشام الحكماء (اجازه)

احتشام الحكماء - از وزارت مالیه راجع بتعدد سئوالی کرده بودم جواب بنده را ندادند

رئيس - آقایان حاضر بودند ولی موقع نشد خبر میكنیم در جلسه آتیه برای جواب حاضر شوند

آقای قایم مقام (اجازه)

قایم مقام - بنده راجع باینكه تذكرة دوقرانی جزو دستور بشود مخالفم علتش اینست كه تذكرة دوقرانی بصورت ماده

واحدیه تقديم شده است در صورتیكه قانون تذكرة اساساً چند ماده است كه تا امروز

از مجلس نگذشته است و هیچ قانونی وجود ندارد كه مواد اولیه او از مجلس نگذشته

باشد ولی يك ماده الحاقیه آن را بیاورند بمجلس این است كه بنده استدعا میكنم

كه تذكرة داده شود بدولت كه قانون تذكرة را بیاورند بمجلس و همه را يك

جا از مجلس بگذرانند والا يك ماده الحاقیه از يك قانونی كه هنوز تصویب

نشده چطور تصویب بشود و همین طور هم پیشنهاد کرده ام

رئيس این پیشنهاد امروز مورد ندارد وقتی كه مطلب مطرح میشود بگوئید

آقای كازرونی (اجازه)

كازرونی نظر باینكه خوشبختانه در این دوره قوانین و نظامات داخلی كاملاً

بموقع اجرا گذاشته میشود

رئيس راجع بدستور است؟

كازرونی - بلی از این جهت خواستم تذکر بدهم كه موافق قانون اساسی كه

تصریح میكند كه باید قسم یاد كنند هر چه در گذشته سابقه این بوده است كه پس از تصویب اعتبار نامه قسم یاد

بالصراحه این است كه اشخاصیكه حاضر میشوند در مجلس بعنوان وكالت باید قسم یاد كنند

از این جهت بنده پیشنهاد میكنم چه آقایانی كه اعتبار نامه شان گذشته و چه آنهایی كه نگذشته است مراسم تحلیف را بجا بیاورند

رئيس برای اینکه بر طبق سابقه عمل کرده باشیم بهمان اشخاصیكه اعتبار نامه شان گذشته تكلیف خواهم كرد كه در

جلسه آتیه قسم بخورند و برای سایر آقایان لازم يك تفسیری است كه بعد

بایستی معین شود

آقای قایم مقام الملك (اجازه)

قایم مقام الملك - بنده در باب تذكرة كه آقای قایم مقام صحبت كردند می

خواستم عرایضی كنم كه فرمودید در جلسه دیگر

رئيس دیگر اظهاری نیست؟ گفته شد خیر

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

م - شهاب منشی معظم السلطان رئيس مجلس شورای ملی موتمن الملك

جلسه ۴۰

صورت مشروح مجلس

یوم يكشنبه ۱۸ ذی قعدة

۱۳۴۲ مطابق اول

سرطان ۱۳۰۳

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر

بریاست آقای موتمن الملك

تشکیل گردید)

(سورتمجلس یوم پنجشنبه سی ام جوزا را آقای آقا میرزا شهاب الدین قرائت نمودند)

رئيس آقای آقا - بید بمقرب (اجازه)

آقا سید یعقوب - آقای علانی را جزء غائبین بدون اجازه نوشته اند در صورتیكه ایشان غائب با اجازه میباشند خواستم تذکر

بدهم اصلاح شود

رئيس - اصلاح میشود

آقای سر كشیك زاده (اجازه)

سر كشیك زاده - بنده خواستم تقاضا كنم كه تكلیف آن پیشنهادی كه شده بود امروز معین شود و جزء دستور گذارده

شود

رئيس - از موضوع خارج است آقای حاج میرزا عبدالوهاب راجع بصورت جلسه

فرمایشی دارید؟

حاج میرزا عبدالوهاب - بلی

رئيس - بفرمائید

حاج میرزا عبدالوهاب - بلی چیزی آقای حائری زاده در جلسه قبل گفتند كه لایحه محتاج برای مجلس نیست و باید بدولت تقدیر داده شود و این مسئله در صورت جلسه نوشته